

EDUSKUNNAN SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNALLE

Asia: Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta, HE 74/2023

Lausunnonantaja:

Asukasliitto ry, PL 9, 00981 Helsinki

Asukasliitto ry on kaikkien asumisen hallintamuotojen asukkaiden parhaaksi toimiva valtakunnallinen toimija. Liitto lausuu hallituksen esityksestä seuraavasti:

1. Yleisesti toteamme, että valtiotalouden tervehdyttämiseen on akuutti tarve. Emme kuitenkaan voi hyväksyä tapaa, jolla todella merkittävään määrään talouksien perustoimentuloja puututaan ilman kattavaa vaikutusarviota. Lisäksi on esityksessä otettu puutteellisesti huomioon niin maantieteellisten alueiden kuin demograafisten rakenteiden merkitykselliset erilaisuudet. Tämä puute ilmenee erityisen selkeästi Helsingin kohtelussa ja puutteellisessa kyvyssä huomioida pienituloisten työssäkäyvien, varsinkin yksinhuoltajien ongelmallista tilannetta, jos tämä esitys hyväksytään sellaisenaan.
2. Kyseenalaisia asioita ovat ainakin; ansiotulovähennyksen poistaminen, Helsinki-luokituksen poisto ja omistusasuntojen tuen jättäminen kokonaan asumistuen ulkopuolelle. On huomioitava, että nyt ehdotetut muutokset ovat tiettyjen kansalaisryhmien kohdalla siksi dramaattisia, että niiden vaikutuksista voidaan toki esittää valistuneita arvioita, mutta reaali maailmassa todellisuus on jotakin aivan muuta.
3. Ansiotulovähennyksen poistaminen

Olemme kyselemällä yrittäneet selvittää, ymmärtääkö ”Matti Meikäläinen” tämän poistamisen syyksi esitettyä logiikkaa? Ei ymmärrä. Mahdollisuus tehdä edes vähäisesti palkkatyötä, ei todellakaan ole esteenä vakituisen työsuhteen ottamiselle, jos sellainen mahdollisuus tarjoutuu. Ainoa varmaa asia on se, että näin poistetaan pienikin kosketuspinta työntekoon.

4. Helsinki-luokituksen poisto

Tähän voi vain kommentoida, että esitykseen pohjaksi ei ole tehty tarpeellista analyysiä virallisten tahojen tuottamasta tilastotiedosta. Muiden pääkaupunkiseudun kuntien (pois lukien Kauniainen ja Espoon ”kultarannikko”) vuokratasot ovat selkeästi alhaisemmat. Asiaa ei voi kuitata yleisluontoisella toteamuksella, varsinkin kun vertailuun on sisällytetty kaupunkien ARA-vuokra-asunnot.

5. Hallituksen esitystä koskien tuen kokonaispoistoa olisi hyvä ”koe ponnistaa” vuosina 1945 – 54 naispuolisten leskien ja heidän muuten yksinelävien kanssasisartensa keskuudessa. Nämä ruhtinaallisia työeläkkeitä saavat tuhannet naiset voisivat kertoa hallitukselle miltä tuntuu joutua myymään todella vaatimattomasti elämällä hankitun asuntonsa ja siirtyä asumaan sijoittajan tarjoamaan vuokra-asuntoon.

6. Yhteenveto

Asukasliitto kokee hallituksen esityksen olevan kokonaisuutena sosiaalipoliittinen kannanotto, jossa tavoiteltavalla säästöllä on sekundäärinen merkitys. Toissijaista ei kuitenkaan ole lainmuutoksen hyvinkin mahdolliset vaikutukset, joista merkittävin on toimentulotun piiriin kuuluvien talouksien merkittävä lisäys. Siitä kehityksestä ei tarvitse tehdä erillistä vaikutusarviota. Vaikutukset ovat yhteiskunnan ulkopuolelle joutuminen, ylisukupolvinen köyhyys ja ja muut sosiaaliset ongelmat.

Kunnioittavasti

Asukasliitto ry
Hans Duncker, puheenjohtaja